

Blogg nr 6/2025 (September)

Innovation för hållbarare växtskydd - lärdomar från Holland

Marja Kallela
Specialsakkunnig inom trädgårds-
och specialväxtproduktion
ProAgria Etelä-Suomi

En grupp växtodlingsrådgivare från olika delar av Europa samlades under sensommaren för att utbyta erfarenheter och lära känna nederländsk plant-

produktion under ett Cross visit besök i Noord-Brabant inom projektet AdvisoryNetPEST. Som värd fungerade [ZLTO](#), en sammanslutning av jordbrukare och trädgårdsproducenter i södra Holland med 11 500 medlemmar.

Syftet med projektet AdvisoryNetPEST är att skapa ett nätverk av rådgivare och förbättra jordbruksrådgivningen i hela EU för att öka kunskapsutbytet och användningen av innovativa lösningar för att minska användningen av och reducera riskerna med bekämpningsmedel i alla EU:s medlemsstater. Syftet är också att hjälpa jordbrukssektorn att uppnå de mål som föreslås i Från jord till bord-strategin.

I projektet [AdvisoryNetPest](#) fortsätter implementeringen av IPM-växtskyddsmetoder som en följd på IPMWORKS-projektet. Från Finland deltar ProAgria Keskusten Liitto och ProAgria Etelä-Suomi i AdvisoryNetPEST-projektet som samarbetspartner till ZLTO.

Besök hos plantupptrivare

Vi besökte en plantage som tillhörde Piet-Hein Kapteijns, en framstående plantupptrivare från Brabant. Han driver främst upp plantor av purjolök, jordgubbar och älggräs (Astilbe) för export. Dessutom odlar han jordstammar av pioner. I sin odling har han minskat användningen av konstgjord gödsel och främjat jordhälsan genom kompost och gröngödsel. På så sätt har han lyckats upprätthålla en bördig jord även i den näringskrävande plantproduktionen på friland (<https://www.plantenwekerijkapteijns.nl/>).

Van der Avoird Trayplant B.V. odlar jordgubbs- och hallonplantor i ett slutet vattenkretslopp. Ett slutet vattenkretslopp säkerställer att inga bekämpnings- eller gödningsmedel släpps ut i miljön. Solenergi utnyttjas i produktionen och LED-belysning används i vertikalodlingarna. Vertikalodling i växthus minskar avsevärt behovet av dyrbar åkermark och minskar samtidigt användningen av växtskyddsmedel (<https://www.trayplant.nl/>).

Enligt Kapteijns går innovation och hållbarhet hand i hand. Han använder flera innovativa metoder inom växtskyddet, bland annat en UV-robot.
Bild: Marja Kallela

Lönsamheten sätts på prov

Utbytet av information mellan rådgivande experter i fråga om metoder och förhållanden i olika länder är upplysande och ger perspektiv i det egna tänkandet. Vi hör bland annat att ett betydande antal mindre österrikiska jordbrukare hotas av konkurs på grund av dyra insatsvaror och regleringar. Det är oroväckande att höra detta om jordbrukets framtid i ett EU-land. Informationen borde snabbt få finländska konsumenter och politiker att vakna upp för den hotbild som också överskuggar oss.

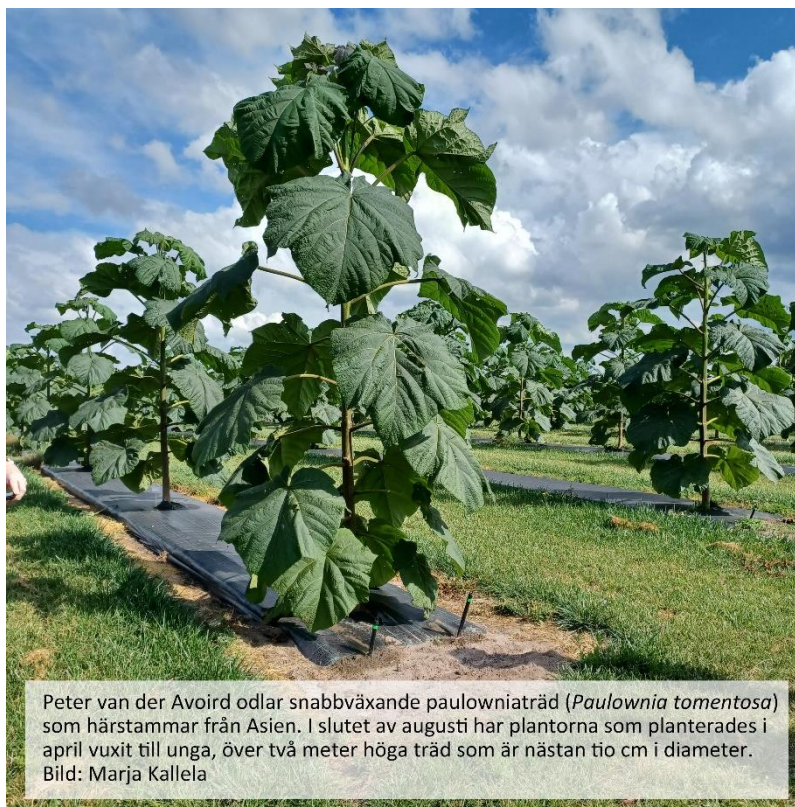
Även på finländska gårdar har ekot av konkurser redan setts som en realitet. Finns det fortfarande jordbrukare och livsmedelsproducenter som är beredda att på egen hand uppfylla sina skyldigheter gentemot myndigheterna samt de allmänna miljökraven? Frivilliga som tar hand om och vårdar jordbruksmark, boskap och grödor så att vi även i fortsättningen har ren och antibiotikafri mat?

De finländska jordbrukarna har bedrivit miljöarbete i närmare trettio år. De uppmätta resultaten av arbetet är inte uppmuntrande, men näringshalterna i förhållande till växternas avkastningspotential har minskat betydligt som följd av balansering av näringen.

Företagande kräver incentiv

Attityden är en viktig faktor då man har med människor att göra och skapar visioner. Ska den nya företagaren ta emot slitna maskiner och en förfallen gård bara för att föregående företagare inte har haft råd att investera i framtiden? Och samtidigt tro på jordbrukets och trädgårdsodlingens möjligheter som en utkomst för nästa generation? Alltför ofta möter man entreprenörer säga ”jag fortsätter ett par år till och sedan driver jag kontrollerat ner företaget, inte finns det någon som kan fortsätta det här jobbet”.

Finlands försörjningsberedskap och livsmedelsförsörjning kräver framtidstro och åtgärder av hela samhället för att vi ska ha ren, inhemsk mat även i framtiden. Det finns säkert företagare som är villiga inom branschen, men vi måste säkerställa företagarnas framtidstro och möjligheten till ekonomisk lönsamhet med rimliga insatser.

Peter van der Avoird odlar snabbväxande paulowniaträd (*Paulownia tomentosa*) som härstammar från Asien. I slutet av augusti har plantorna som planterades i april vuxit till unga, över två meter höga träd som är nästan tio cm i diameter. Bild: Marja Kallela